

ФАКТОРИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОГО РОЗВИТКУ

Шпакевич Ганна Романівна, магістр спеціальності «Публічне управління та адміністрування» кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління Поліського національного університету

Сьогодні все більше обговорюється питання зростаючих загроз екологічної катастрофи, що є наслідком суперечності моделі світового розвитку і технократичних досягнень науки і техніки. Ці загрози, на жаль, вже проявляються у вигляді континентальних температурних дисбалансів, цунамі, загибелі сотень тисяч людей. Все більше актуальною стає необхідність радикальної зміни глобальних основ і механізмів інноваційно-технологічного розвитку. З опорою на історичну ретроспективу і виявлені закономірності циклічно-генетичної динаміки технологічної сфери виробляються такі прогнози щодо найбільш впливових глобальних чинників [2, с.78].

По-перше, для сучасного технологічного способу виробництва характерна гуманізація технологій. Вона піде, ймовірно, в таких напрямках, як: автоматизація, роботизація і інформатизація виробництва, що звільняють людину від важкої фізичної і монотонної праці, все більше залишають за ним інтелектуальні функції; збільшення частки інновацій, спрямованих на розширення виробництва високоякісних товарів і послуг особистого споживання, на безпосереднє задоволення постійно зростаючих матеріальних і духовних потреб людини; скорочення частки виробництва озброєнь і спрямованих на їх удосконалення інновацій, які займали пріоритетне місце в індустріальному суспільстві.

По-друге, характерною ознакою постіндустріальних технологій та інновацій стане їх екологізація – орієнтація на раціональну революцію природи і суспільства. Сила впливу досягнень людського розуму і реалізація їх інноваційно-технологічної діяльності на біосферу досягла такого рівня, що природні системи в біосфері не можуть відроджуватися і підтримуватися без

екологічних інновацій. Необхідно більше орієнтуватися на відновлення рівноваги і взаємодоповнення природних і соціальних систем як гарантії збереження людства.

По-третє, глобалізація технологічних інновацій: розширення за національні кордони масштабів їх створення і поширення, формування глобальних ринків високотехнологічних товарів та послуг, інноваційних продуктів – дозволить істотно прискорити процес створення і розповсюдження інновацій, об'єднати ресурси різних країн для їх реалізації. У зв'язку з цим Організація економічного співробітництва та розвитку висунула так звану концепцію «відкритих інновацій», або інновацій без кордонів, коли науково-технічне відкриття або винахід, створене в одній країні, може реалізуватися в іншій або навіть в групі країн шляхом створення консорціумів. У світовому масштабі це, безумовно, вигідно, оскільки знижує сумарні витрати і дозволяє залучити до розробки найбільш кваліфікованих фахівців. У той же час для конкретної країни, зокрема для України, безконтрольне поширення інновацій може викликати певні проблеми, пов'язані в тому числі з недостатньою законодавчою розробленістю питань охорони інтелектуальної власності.

По-четверте, найважливішою рисою постіндустріального технологічного способу виробництва має стати зближення темпів і рівнів інноваційно-технологічного розвитку галузей і країн (синхронізація). Звичайно, галузеві і територіальні відмінності в технологічному рівні виробництва зберуться, але вони не повинні носити настільки контрастного розриву, як це спостерігається сьогодні. Підвищення впевненості в правильності обраних пріоритетів може бути забезпечено за рахунок дослідження і врахування динаміки зміни структури сучасного науково-технологічного процесу, прогнозних технологічних потреб управління на більш тривалу перспективу [1; 3].

При всій важливості та пріоритетності кожного з виділених напрямків можна з упевненістю стверджувати, що головна особливість сучасного науково-технічного розвитку пов'язана зі створенням і поширенням міждисциплінарних інновацій.

З урахуванням ринкової ситуації і прийнятих в Україні нормативних документів щодо пріоритетних напрямків розвитку науки, технологій і техніки основними цілями розвитку науково-інноваційного комплексу є: 1) підвищення якості життя населення (головна мета); 2) зростання внутрішнього валового продукту за рахунок підвищення конкурентоспроможності державної продукції і послуг на інноваційній основі; 3) підвищення ефективності функціонування сфери науки і технологій на основі оптимізації мережі державних наукових організацій, концентрації ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку науки, технологій і техніки; 4) пріоритетний розвиток фундаментальної науки, збереження і підтримка провідних наукових шкіл, сприяння відтворенню та підвищенню якості її кадрового потенціалу, включаючи підготовку кадрів вищої кваліфікації; 5) інтеграція освітньої і наукової діяльності, розвиток вузівської науки і створення науково-освітніх центрів; 6) розвиток матеріально-технічної бази фундаментальної і прикладної науки; 7) інтеграція вітчизняної науки в глобальні процеси науково-технологічного розвитку, створення державних центрів переваги для реалізації проривних напрямків науково-інноваційного розвитку; 8) формування механізмів для розвитку державно-приватного партнерства, розробка і реалізація найважливіших інноваційних проектів (програм) державного значення; 9) розвиток та оптимізація інфраструктури національного науково-інноваційного комплексу; 10) формування і розвиток ринку об'єктів інтелектуальної власності, забезпечення її правової охорони.

Література

1. Бойко-Бойчук Л. В. Поняття «Соціальна інновація»: типи визначень, приклади застосування . *Наука та інновації*. 2009. № 3, Т. 5. С. 94–99.
2. Бурлай Т. В. Соціальні інновації у процесі економічної конвергенції країн ЄС . *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»* : зб. наук. пр. / НТУУ «КПІ». Київ, 2012. Вип. 9. С. 76–82.
3. Гусєв В. О. Державна інноваційна політика: методологія формування та впровадження: монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2011. 624 с.